

Sygn. akt I C 1931/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Beata Koźbiał

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 czerwca 2021 roku w Ś.

sprawy z powództwa **M. B.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o waloryzację renty

I. zasądza od strony pozwanej **(...) S.A.**

w W. na rzecz powoda **M. B.** – w miejsce renty zasądzonej wyrokiem Sądu Wojewódzkiego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (...) z dnia 27 kwietnia 1993 roku (sygn. akt IX U 391/93) – rentę w wysokości 3.073,01 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 marca 2021 roku, płatną do 15-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

II. zasądza od strony pozwanej **(...) S.A.**

w W. na rzecz powoda **M. B.** kwotę 29.479,54 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 25.307,58 zł od dnia 29 października 2020 roku do dnia zapłaty;

- 1.018,98 zł od dnia 15 listopada 2020 roku do dnia zapłaty;

- 1.034,60 zł od dnia 15 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;

- 1.051,30 zł od dnia 15 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty;

- 1.067,08 od dnia 15 lutego 2021 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od strony pozwanej **(...) S.A. w W.** na rzecz powoda **M. B.** kwotę 4336,60 zł tytułem kosztów procesu, kwotę 4336,60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

V. nakazuje ściągnąć z kwoty zasądzonej w pkt II wyroku na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 869 zł tytułem częściowej opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony;

VI. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Ś. kwotę 3474 zł tytułem częściowej opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Sygn. akt I C 1931/20

UZASADNIENIE

Powód M. B. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w W. renty z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej w kwocie 3.825,13 zł miesięcznie, począwszy od dnia wytoczenia powództwa, płatnej do dnia 15-go każdego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat oraz o zasądzenie od strony pozwanej kwoty 40.955,76 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 października 2020 roku do dnia zapłaty - tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 października 2020 roku, a ponadto o zwrot kosztów procesu.

Uzasadniając wskazał, że w dniu (...) roku małoletni powód uległ wypadkowi, za skutki którego odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Na skutek wypadku doznał obrażeń ciała, których następstwem jest znaczne upośledzenie sprawności kończyny górnej prawej, graniczące z jej bezużytecznością. Wobec czego stwierdzono u powoda trwałą niezdolność do pracy zaliczając go do III grupy inwalidzkiej i przyznając mu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która aktualnie wynosi 780 zł netto. Nadto wskazał, że w chwili wypadku był uczniem szkoły zawodowej o specjalności (...), zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. w D.. Dotychczas strona pozwana ustalała wysokość renty uzupełniającej wypłacanej powodowi w oparciu o wysokość wynagrodzenia na stanowisku mechanika samochodowego w/w spółce, która z dniem 1 stycznia 2018 roku zaprzestała przewozów pasażerskich i nie zatrudnia (...). Z tego też powodu strona pozwana ustaliła nową wysokość renty uzupełniającej w kwocie 1754,05 zł (styczeń i luty 2018 roku) i 1735,71 zł od dnia 1 marca 2018 roku, zakładając że powód uzyskiwałby wynagrodzenie stanowiące 78,61% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Od dnia 1 maja 2020 roku, przy tym samym założeniu, wysokość renty ustaliła na kwotę 1919,87 zł, pomniejszając wysokość należnego świadczenia o kwotę 144 zł tytułem hipotetycznych kosztów dojazdów do pracy powoda. Następnie - w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty - od dnia 1 listopada 2020 roku ustaliła wysokość renty na kwotę 2020,81 zł miesięcznie i tytułem wyrównania za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 października 2020 roku wypłaciła powodowi kwotę 3791,22 zł. Zatem, łączny dochód powoda z tytułu renty uzupełniającej i renty z tytułu niezdolności do pracy wynosi 66,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę i nie realizuje celu kompensacyjnego tego rodzaju świadczenia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zwrot kosztów procesu, podnosząc że powód nie udowodnił, iż po likwidacji zatrudniającej go spółki uzyskałby zatrudnienie zapewniające mu dochody w wysokości wskazanej w pozwie. Wskazała też, że nie znalazła podstaw do zmiany stanowiska w kwestii odliczenia kosztów dojazdu do pracy w kwocie 144 zł miesięcznie, podtrzymując stanowisko zajęte w toku postępowania likwidacyjnego.

W piśmie procesowym z dnia 7 maja 2021 roku (k. 90) powód ograniczył zadanie pozwu, zarzekając się jednocześnie roszczenia wnosząc, po modyfikacji żądania pozwu, o: zasądzenie od strony pozwanej renty z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej w kwocie 3.073,01 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1 marca 2021 roku, płatnej do dnia 15-go każdego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat oraz o zasądzenie od strony pozwanej kwoty 29.479,54 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w w/w piśmie. Strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu w tym zakresie i wniosła o zasądzenie kosztów procesu.

Poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, że:

- w dniu (...) roku małoletni powód uległ wypadkowi, za skutki którego odpowiedzialność ponosi strona pozwana;
- na skutek wypadku powód doznał obrażeń ciała, których następstwem jest znaczne upośledzenie sprawności kończyny górnej prawej, graniczące z jej bezużytecznością;
- w wyniku wypadku stwierdzono u powoda trwałą niezdolność do pracy zaliczając go do III grupy inwalidzkiej i przyznając mu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 28 lutego 2018 roku powód otrzymywał świadczenie z ZUS (renta z tytułu niezdolności do pracy) w wysokości 651,50 zł netto; w okresie od 1 marca 2018 roku do 28 lutego 2019 roku w

wysokości 669,84 zł netto; w okresie od 1 marca 2019 roku do 30 kwietnia 2019 roku – 712,75 zł netto; w okresie od dnia 1 maja 2019 roku do dnia 29 lutego 2020 roku – 717,75 zł netto; od 1 marca 2020 roku do 28 lutego 2021 roku wysokości 780 zł netto i od dnia 1 marca 2021 roku otrzymuje świadczenie w wysokości 810,73 zł miesięcznie;

- w chwili wypadku powód był uczniem szkoły zawodowej o specjalności (...), zatrudnionym w (...) Sp. z o.o. w D. (obecnie w likwidacji);

- dotychczas strona pozwana ustalała wysokość renty uzupełniającej wypłacanej powodowi w oparciu o wysokość wynagrodzenia na stanowisku (...) w/w spółce, która z dniem 1 stycznia 2018 roku zaprzestała przewozów pasażerskich i nie zatrudnia już (...)

- w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 28 lutego 2018 roku strona pozwana wypłaciła powodowi kwoty po 2095,31 zł miesięcznie; w okresie od 1 marca 2018 roku do 28 lutego 2019 roku w wysokości 2076,97 zł miesięcznie; w okresie od 1 marca 2019 roku do 30 września 2019 roku – po 2034,06 zł miesięcznie; w okresie od dnia 1 października 2019 roku do dnia 29 lutego 2020 roku – po 2083,06 zł miesięcznie; od 1 marca 2020 roku do 28 lutego 2021 roku po 2020,81zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Hipotetyczne wynagrodzenie netto powoda zatrudnionego na stanowisku (...) w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 marca 2021 roku, zgodnie z kwalifikacjami (po ukończeniu szkoły zawodowej), kształtowałby się w sposób przedstawiony w tabeli 7 opinii biegłego (k. 70v).

Dowód: - z opinii biegłego z zakresu ekonomii i finansów, k. 69-71.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, zmodyfikowane w piśmie procesowym z dnia 7 maja 2021 roku, zasługuje na uwzględnienie.

Ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd dokonał na podstawie niekwestionowanej przez strony opinii biegłego z zakresu ekonomii i finansów, która w ocenie Sądu została sporządzona rzetelnie i fachowo, a dokonane przez biegłego wyliczenia hipotetycznych zarobków netto nie budzą wątpliwości. Natomiast w pozostałym zakresie okoliczności sprawy postawały poza sporem.

Wartość netto hipotetycznego wynagrodzenia (tabela 7, k. 70v), pomniejszonego o wartość netto świadczenia wypłacanego powodowi przez ZUS (w wysokości bezspornej), stanowić powinna wysokość renty uzupełniającej wypłacanej powodowi przez stronę pozwaną (zgodnie z prawidłowo dokonаныmi przez powoda wyliczeniami w piśmie z dnia 7 maja 2021 roku, k. 90v-91, których nie ma potrzeby powtarzać w treści niniejszego uzasadnienia), bowiem już z samego porównania kwot przyjmowanego dotychczas przez pozwaną wynagrodzenia (...), a jego faktyczną wysokością ustaloną przez biegłego na podstawie danych statystycznych GUS, wynika iż doszło do zmiany stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. Zatem, w celu naprawienia szkody wyrządzonej powodowi (art. 444 § 2 k.c.) zasadnym jest zwaloryzowanie renty uzupełniającej do wysokości dochodzonej przez powoda (po ograniczeniu powództwa), a także zasądzenie renty skapitalizowanej za okres objęty zmodyfikowanym żądaniem pozwu. Tylko renta w takiej wysokości – w ocenie Sądu – stanowi realną rekompensatę wyrządzonej powodowi szkody, za którą odpowiedzialność ponosi strona pozwana.

Renta ta ma bowiem charakter kompensacyjny, a nie socjalny. Podstawowym jej celem jest rzeczywiście wyrównanie powtarzającego się uszczerbku, jakiego doznaje poszkodowany w swych okresowych dochodach, wskutek naruszenia jego zdrowia. Renta powinna więc zrekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała albo stanu zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Wyraża się on natomiast w różnicy między hipotetycznymi, potencjalnymi dochodami, jakie poszkodowany przypuszczalnie osiągnąłby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała, a wszelkimi dochodami, które uzyskuje będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia

społecznego. Zatem, ustalenie wysokości tych hipotetycznych zarobków w oparciu o dane statystyczne jest zasadne, bowiem tylko w ten sposób możliwe jest ustalenie zarobków średnich na danym stanowisku pracy, w oparciu o dane rynkowe, a nie ofertowe (portal wynagrodzenia), które ulegają modyfikacji w zależności od aktualnej sytuacji ekonomicznej. Ustalając wysokość hipotetycznych zarobków powoda, uwzględnąć należy wartości średnie w danym sektorze, bowiem w chwili zdarzenia wywołującego szkodę powód był małoletnim uczniem szkoły zawodowej (kierunek (...)), nie sposób zatem przyjąć wartości innych poza uśrednionymi, bowiem powód nie miał już możliwości dalszego kształcenia, ani doskonalenia swoich umiejętności zawodowych. Nie można też założyć, że po ukończeniu szkoły powód pracowałby nadal w spółce, w której odbywał praktyki zawodowe. Mając do wyboru inne, lepsze oferty pracy (np. te przedstawione przez powoda w pozwie) mógłby podjąć lepiej płatne zatrudnienie, nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami. Zatem, ograniczanie hipotetycznego wynagrodzenia do wartości minimalnych (tabela 8 opinii) wypłacanych pracownikom likwidowanej spółki nie znajduje żadnego uzasadnienia. Z doświadczenia życiowego wynika bowiem, że pracownicy nierentownych przedsiębiorstw starają się o lepsze oferty pracy, dążąc do uzyskania jak najwyższych dochodów z tytułu wykonywanej pracy. Wobec powyższego, jednie przyjęcie wartości uśrednionych daje postawy do ustalenia renty zgodnie z dyspozycją art. 444 § 2 k.c.

Na zakończenie wskazać należy, że wyrok wydany na podstawie art. 907 § 2 k.c. ma przy tym charakter konstytutywny, jednakże zdaniem Sądu zmiana wysokości renty wyrównawczej dopuszczalna jest za okres od chwili zmiany stosunku w rozumieniu tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2012 roku, I PK 105/11, Lex numer 1165836). W niniejszej sprawie powód wykazał (art. 6 k.c.), iż zmiana stosunków nastąpiła co najmniej od 1 stycznia 2018 roku, wobec tego jego żądanie zapłaty renty wyrównawczej za ten okres jest w pełni uzasadnione. Podobnie jak zasadne jest żądanie zapłaty świadczeń ubocznych wobec opóźnienia w płatności (czy zwłoki – jak domagał się powód w pozwie), od dnia upływu terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty. Z opinii biegłego wynika bowiem, że co najmniej od 2018 roku powód uzyskiwałaby wyższe dochody, niż stawki przyjmowane dotychczas przez stronę pozwaną.

Strona pozwana w toku procesu nie udowodniła, czy i w jakiej wysokości powód otrzymał dodatkowe świadczenia z ZUS oraz w żaden sposób nie wykazała, iż powód nie miałby możliwości znalezienia zatrudnienia w pobliżu swojego miejsca zamieszkania, tak aby nie ponosić kosztów dojazdu do pracy. Nadto, nie udowodniła wysokości przyjętych przez siebie kosztów tych dojazdów, określonych przez pozwaną na kwotę 144 zł, bez jakiegokolwiek uzasadnienia. Z doświadczenia życiowego wynika, iż w każdej większej miejscowości prowadzony jest co najmniej jeden zakład naprawy pojazdów zatrudniający(...), a w miejscu zamieszkania powoda jest ich minimum trzy. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia jakichkolwiek dodatkowych obciążeń, mających wpływ na wysokość przyznanej powodowi renty. Stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie zaś z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem to strona pozwana winna wykazać powyższe okoliczności, a nie opierać się na treści pozwu, czy oczekiwać przedstawienia dowodów przez pełnomocnika powoda. Nie jest też rzeczą Sądu wyręczanie profesjonalnych pełnomocników.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt I i II wyroku przyjmując, że wyrok wydany na podstawie art. 907 § 2 k.c. musi pozostawać w ścisłym związku z poprzednim wyrokiem w tym sensie, że koryguje poprzedni wyrok jedynie przez podwyższenie lub obniżenie renty (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1978 roku, IV Cr 287/78, OSNC 1979, zeszyt 6 pozycja 126). Nadto, Sąd przyjął wartości netto, podzielając pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 23 listopada 2010 roku (sygn.. akt I PK 47/10), iż rentę odszkodowawczą (regulowaną przepisami k.c.) wylicza się w wartościach netto (bez uwzględnienia tej części potencjalnych dochodów, którą należałoby potraktować jako zaliczkę na podatek dochodowy oraz składkę na ubezpieczenia społeczne, ponieważ odszkodowanie cywilne nie jest przychodem podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych ani oskładkowaniu składkami na ubezpieczenia społeczne).

O kosztach procesu (punkt III) orzeczono, natomiast na podstawie art. 100 k.p.c., przyjmując że powód wygrał sprawę w 80%. Na koszty te składa się 80% wynagrodzenia pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym (§ 2

pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) wraz z opłatą po pełnomocnictwa - w kwocie 4336,60 zł.

W zakresie cofniętego żądania Sąd postępowanie umorzył (pkt IV wyroku – na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c.)

Na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.- Dz. U. z 2020r., poz. 755 ze zm.) Sąd nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda kwotę 869 zł.

Jednocześnie na podstawie art. 113 ust. 1 w/w ustawy Sąd nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy (przyjmując 80% tych kosztów) kwotę 3474,00 zł, tytułem częściowej opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony.